

ipopema

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

**IPOPEMA SPECJALISTYCZNY
FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY
SUBFUNDUSZ IPOPEMA EMERYTURA PLUS**

**ZA OKRES OD DNIA 1 STYCZNIA 2018 ROKU
DO DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO FUNDUSZU

Nazwa Subfunduszu

Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus („dalej jako Subfundusz”) jest subfunduszem wydzielonym w ramach funduszu IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty, („dalej jako Fundusz”).

Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwolenia na utworzenie Funduszu decyzją z dnia 11 sierpnia 2011 roku.

Fundusz IPOPEMA SFIO jest funduszem inwestycyjnym otwartym z wydzielonymi subfunduszami:

- Subfundusz IPOPEMA SHORT Equity,
- Subfundusz IPOPEMA Akcji,
- Subfundusz IPOPEMA Oszczędnościowy (poprzednia nazwa IPOPEMA Gotówkowy),
- Subfundusz IPOPEMA Zrównoważony (poprzednia nazwa IPOPEMA Makro Alokacji),
- Subfundusz IPOPEMA Portfel Polskich Funduszy (poprzednia nazwa IPOPEMA Małych i Średnich Spółek),
- Subfundusz IPOPEMA Obligacji,
- Subfundusz IPOPEMA Globalnych Megatrendów,
- Subfundusz IPOPEMA Dłużny,
- Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus (poprzednia nazwa IPOPEMA m-INDEKS),
- Subfundusz IPOPEMA Akcji Dywidendowych,
- Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych.

Fundusz w dniu 2 grudnia 2011 roku został wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych pod numerem RFI 685.

Pierwsza wycena Subfunduszu miała miejsce w dniu 2 marca 2015 r.

Fundusz oraz Subfundusz został utworzony na czas nieograniczony.

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych

Fundusz, w ramach którego wydzielony jest Subfundusz, jest zarządzany przez IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie przy ulicy Próżnej 9 (wpisanym do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000278264).

Podmiot przeprowadzający badanie jednostkowego sprawozdania finansowego

Badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Subfunduszu został przeprowadzony przez BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie, ul. Postępu 12.

Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków zarówno w Instrumenty dłużne jak i w Instrumenty udziałowe.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Specjalizacja Subfunduszu

1. Z uwagi na docelowy skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu (główne kategorie lokat, zasady ich dywersyfikacji oraz przyjęte kryteria doboru lokat – opisane poniżej), Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością. Oferta Subfunduszu jest kierowana w szczególności osobom, które za pośrednictwem inwestycji w Subfundusz chcą budować kapitał przeznaczony na dodatkowe zabezpieczenie finansowe w okresie emerytalnym.
2. Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej od 20 % do 40% wartości aktywów subfunduszu, jak i w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz selektywnie obrane obligacje korporacyjne do 80 % wartości aktywów subfunduszu. Pozostałą wartość aktywów subfundusz może inwestować w depozyty bankowe oraz inne instrumenty finansowe do 10% wartości aktywów subfunduszu.
3. Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) jest portfel stanowiący 65% TBSP (Treasury Bond Spot Poland Index) + 35% WIG.
W dniu 30 czerwca 2017 r., w związku ze zmianą polityki inwestycyjnej Subfunduszu, dokonano zmiany wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji poprzez zmianę z indeksu mWIG40 na 65% TBSP (Treasury Bond Spot Poland Index) + 35% WIG.

Ograniczenia inwestycyjne

1. Fundusz, na rachunek Subfunduszu może lokować do 5% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, z tym że łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta, wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym podmiotem nie może przekroczyć 20% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Limit 5%, o którym mowa w punkcie 1), może być zwiększony do 10%, jeżeli łączna wartość lokat w papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego podmiotów, w których Subfundusz ulokował ponad 5% wartości Aktywów, nie przekroczy 40% wartości Aktywów Subfunduszu.
3. Fundusz, może lokować do 20% wartości Aktywów Subfunduszu łącznie w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej, o której mowa w art. 98 ust. 1 Ustawy.
4. Fundusz może lokować do 35% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe poręczone lub gwarantowane przez m. in. Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski, jednostki samorządu terytorialnego, państwa należące do Unii Europejskiej oraz OECD, przy czym łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są poręczone lub gwarantowane, depozytów w tym podmiocie, oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, zawartych z tym podmiotem, nie może przekroczyć 35% wartości Aktywów Subfunduszu
5. Fundusz, może nie stosować ograniczeń Subfunduszu, o których mowa w ust. 2 i 3, z tym że obowiązany jest wtedy dokonywać lokat w papiery wartościowe, co najmniej sześciu różnych emisji. Wartość lokaty w papiery wartościowe żadnej z tych emisji nie może przekraczać 30% wartości Aktywów Subfunduszu.

Oprócz powyższych ograniczeń Subfundusz i Fundusz obowiązują ograniczenia zawarte w Ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 27 maja 2004 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1355) (dalej jako „Ustawa”) oraz ograniczenia inwestycyjne wymienione w art. 58 Statutu Funduszu.

Okres sprawozdawczy, dzień bilansowy oraz zasady sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 roku, za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.
2. Ze względu na charakter i istotność pozycji informacje zawarte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wykazane zostały, o ile nie zaznaczono inaczej, w pełnych tysiącach złotych.
3. Wykazane w sprawozdaniu Subfunduszu procentowe udziały składników lokat w wartości aktywów Subfunduszu oraz wszystkie pozostałe pozycje, których przedstawienie wymaga wykazania procentowego udziału w wartości aktywów Subfunduszu, prezentowane są w oparciu o wartości rzeczywiste w PLN.
4. W jednostkowym sprawozdaniu finansowym Subfunduszu na dzień bilansowy przypadający na dzień roboczy wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w podziale na kategorie prezentowana jest według klucza podziałowego po wprowadzeniu na dzień bilansowy zmian w kapitale wpłaconym i wypłaconym, po zastosowaniu nowej liczby jednostek uczestnictwa. W przypadku gdy dzień bilansowy przypada na dzień wolny od pracy, do wyniku ujętego na dzień ostatniej w okresie sprawozdawczym wyceny oficjalnej doliczony jest wynik zgodny ze stanem na dzień bilansowy i dzielony jest kluczem podziałowym zgodnie z wyceną na ten dzień.
5. W sprawozdaniu finansowym nie zostały zaprezentowane tabele, które na dzień bilansowy wykazywały wartości zerowe.

Kontynuacja działalności przez Fundusz i Subfundusz

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności Funduszu oraz Subfunduszu w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, czyli od dnia 31 grudnia 2018 roku. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Fundusz i Subfundusz oraz nie są spełnione przesłanki rozwiązania Funduszu i Subfunduszu, określone przepisami o funduszach inwestycyjnych lub w Statucie Funduszu.

Wskazanie kategorii jednostek uczestnictwa oraz cech je różnicujących

Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, B oraz C.

Jednostki uczestnictwa poszczególnych kategorii mogą różnić się między sobą:

- a) zasadami zbywania,
- b) wysokością minimalnych wpłat,
- c) wysokością i sposobem pobierania opłat manipulacyjnych.

Na dzień bilansowy w posiadaniu uczestników Subfunduszu pozostawały jednostki uczestnictwa kategorii A, B oraz C, które różniły się wysokością opłaty pobieranej za zarządzanie Subfunduszem.

Zgodnie z zapisami Statutu Funduszu wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

- a) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2%,
- b) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2,50%,
- c) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2%.

w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny.

I. ZESTAWNIENIE LOKAT

TABELA GŁÓWNA

TABELA GŁÓWNA SKŁADNIKI LOKAT	2018-12-31			2017-12-31		
	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Akcje	29 910	29 184	28,26%	28 496	28 746	27,89%
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-	-
Listy zastawne	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	66 352	68 150	65,99%	68 236	68 836	66,79%
Instrumenty pochodne	-	65	0,06%	-	62	0,06%
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-	-
Depozyty	-	-	-	-	-	-
Waluty	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-
Suma:	96 262	97 399	94,31%	96 732	97 644	94,74%

Wszystkie dane prezentowane są w tysiącach złotych za wyjątkiem liczby poszczególnych składników lokat.

Niniejsze zestawienie lokat należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

TABELE UZUPEŁNIAJĄCE

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA AKCJE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Kraj siedziby emitenta	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Aktywny rynek regulowany			1 477 027		29 910	29 184	28,26%
MBANK S.A. (PLBRE0000012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	284	Polska	113	120	0,11%
ING BANK ŚLĄSKI S.A. (PLBSK0000017)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	6 085	Polska	1 133	1 095	1,06%
CCC S.A. (PLCCC0000016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 584	Polska	556	499	0,48%
CD PROJEKT S.A. (PLOPTTC00011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	11 145	Polska	1 235	1 623	1,57%
ENEA S.A. (PLENEA000013)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	36 892	Polska	364	365	0,35%
EUROCASH S.A. (PLEURCH00011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	4 147	Polska	102	73	0,07%
GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A. (PLGPW0000017)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	3 124	Polska	142	114	0,11%
BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A. (PLBH0000012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	1 479	Polska	115	102	0,10%
JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A. (PLJSW0000015)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	4 705	Polska	359	316	0,31%
KERNEL HOLDING S.A. (LU0327357389)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	4 814	Luksemburg	247	236	0,23%
GRUPA KĘTY S.A. (PLKETY000011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	282	Polska	103	93	0,09%
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. (PLKGHM000017)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	12 733	Polska	1 205	1 132	1,10%
KRUK S.A. (PLKRK0000010)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	4 371	Polska	900	685	0,66%
GRUPA LOTOS S.A. (PLLOTOS00025)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	8 390	Polska	691	743	0,72%
LPP S.A. (PLLPP0000011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	77	Polska	612	604	0,58%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA AKCJE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Kraj siedziby emitenta	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
NETIA S.A. (PLNETIA00014)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	7 981	Polska	39	40	0,04%
BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. (PLPEKAO00016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	22 131	Polska	2 597	2 412	2,34%
PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A. (PLPGER000010)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	74 896	Polska	908	749	0,73%
POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A. (PLPGNIG00014)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	158 549	Polska	998	1 096	1,06%
POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN S.A. (PLPKN0000018)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	16 642	Polska	1 610	1 800	1,74%
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A. (PLPKO0000016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	74 002	Polska	2 735	2 921	2,83%
CYFROWY POLSAT S.A. (PLCFRPT00013)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	40 887	Polska	1 007	922	0,89%
POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ S.A. (PLPZU0000011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	60 327	Polska	2 723	2 648	2,56%
ASSECO POLAND S.A. (PLSOFTB00016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	7 513	Polska	358	346	0,34%
TAURON POLSKA ENERGIA S.A. (PLTAURN00011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	100 645	Polska	228	220	0,21%
GLOBE TRADE CENTRE S.A. (PLGTC0000037)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	19 659	Polska	169	161	0,16%
BANK MILLENNIUM S.A. (PLBIG0000016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	60 105	Polska	455	533	0,52%
ORBIS S.A. (PLORBIS00014)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	5 554	Polska	516	501	0,49%
ASTARTA HOLDING N.V. (NL0000686509)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 252	Holandia	146	52	0,05%
ALIOR BANK S.A. (PLALIOR00045)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	11 318	Polska	674	602	0,58%
SANTANDER BANK POLSKA SA (PLBZ00000044)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 827	Polska	1 016	1 013	0,98%
COMARCH S.A. (PLCOMAR00012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 294	Polska	380	349	0,34%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA AKCJE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Kraj siedziby emitenta	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
TIM S.A. (PLTIM0000016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	11 618	Polska	102	72	0,07%
GRUPA AZOTY S.A. (PLZATRM00012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 175	Polska	155	68	0,07%
VISTULA GROUP S.A. (PLVSTLA00011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	20 484	Polska	87	83	0,08%
DOM DEVELOPMENT S.A. (PLDMDVL00012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 716	Polska	209	171	0,17%
LC CORP S.A. (PLLCCRP00017)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	21 650	Polska	55	53	0,05%
STALPRODUKT S.A. (PLSTLPD00017)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	175	Polska	86	56	0,05%
OPONEO.PL S.A. (PLOPNPL00013)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	3 651	Polska	179	75	0,07%
FAMUR S.A. (PLFAMUR00012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	57 440	Polska	329	310	0,30%
BENEFIT SYSTEMS S.A. (PLBNFTS00018)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	354	Polska	288	299	0,29%
AMICA S.A. (PLAMICA00010)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 404	Polska	401	276	0,27%
RED HAT INC. (US7565771026)	Aktywny rynek regulowany	NEW YORK STOCK EXCHANGE	403	Stany Zjednoczone	265	266	0,26%
AMAZON.COM INC (US0231351067)	Aktywny rynek regulowany	NASDAQ GLOBAL SELECT	46	Stany Zjednoczone	301	260	0,25%
GINO ROSSI S.A. (PLGNRSI00015)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	426 619	Polska	222	222	0,21%
AILLERON S.A. (PLWNDMB00010)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	9 427	Polska	165	99	0,10%
FABRYKI MEBLI FORTE S.A. (PLFORTE00012)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 649	Polska	106	60	0,06%
RAWLPLUG S.A. (PLKLNK000017)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 356	Polska	28	20	0,02%
PKP CARGO S.A. (PLPKPCR00011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 514	Polska	112	110	0,11%
ENERGA S.A. (PLENERG00022)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	31 331	Polska	310	279	0,27%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA AKCJE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Kraj siedziby emitenta	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
11 BIT STUDIOS S.A. (PL11BTS00015)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	190	Polska	48	46	0,04%
SELVITA S.A. (PLSELV00013)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	7 212	Polska	407	388	0,38%
WIRTUALNA POLSKA HOLDING S.A. (PLWRTP00027)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 575	Polska	129	136	0,13%
MABION S.A. (PLMBION00016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	1 135	Polska	107	98	0,09%
ARCHICOM S.A. (PLARHCM00016)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	13 890	Polska	163	160	0,15%
AUTO PARTNER S.A. (PLATPRT00018)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	58 284	Polska	280	225	0,22%
CELON PHARMA S.A. (PLCLNPH00015)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	9 014	Polska	273	282	0,27%
DINO POLSKA S.A. (PLDINPL00011)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	7 058	Polska	470	677	0,66%
PLAY COMMUNICATIONS S.A. (LU1642887738)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	10 963	Luksemburg	197	228	0,22%
Aktywny rynek nieregulowany			-		-	-	-
Nienotowane na aktywnym rynku			-		-	-	-
Suma:			1 477 027		29 910	29 184	28,26%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
O terminie wykupu do 1 roku								50	50	50	0,05%
Obligacje								50	50	50	0,05%
Aktywny rynek regulowany								50	50	50	0,05%
WZ0119 (PL0000107603)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-01-2019	1,7800% (Zmienny kupon)	1 000,00	50	50	50	0,05%
Bony skarbowe								-	-	-	-
Bony pieniężne								-	-	-	-
Inne								-	-	-	-
O terminie wykupu powyżej 1 roku								45 633	66 302	68 100	65,94%
Obligacje								45 633	66 302	68 100	65,94%
Nienotowane na aktywnym rynku								13 683	32 567	32 882	31,83%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj ryнку	Nazwa ryнку	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A., SERIA OP0827 (PLPKO0000099)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.	Polska	28-08-2027	3,3400% (Zmienny kupon)	100 000,00	46	4 600	4 691	4,54%
SKARB PAŃSTWA REPUBLIKI CHORWACJI 7/14/2020 (XS0525827845)	Nienotowane na aktywnym ryнку	BLOOMBERG GENERIC	SKARB PAŃSTWA REPUBLIKI CHORWACJI	Chorwacja	14-07-2020	6,6250% (Stały kupon)	3 759,70	650	2 474	2 618	2,53%
BANK POCZTOWY S.A., SERIA C3 (PLBPCZT00098)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	BANK POCZTOWY S.A.	Polska	18-09-2027	4,2900% (Zmienny kupon)	1 000,00	1 500	1 500	1 518	1,47%
ALIOR BANK S.A., SERIA K (PLALIOR00219)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	ALIOR BANK S.A.	Polska	20-10-2025	4,4900% (Zmienny kupon)	1 000,00	3 400	3 400	3 430	3,32%
BANK MILLENNIUM S.A., SERIA R (PLBIG0000453)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	BANK MILLENNIUM S.A.	Polska	07-12-2027	4,0900% (Zmienny kupon)	500 000,00	3	1 500	1 519	1,47%
DOM DEVELOPMENT S.A. (PLDMDVL00079)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	DOM DEVELOPMENT S.A.	Polska	15-12-2022	3,3900% (Zmienny kupon)	1 000,00	1 800	1 800	1 803	1,75%
ECHO INVESTMENT S.A., SERIA 2/2017 (PLECHPS00258)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	ECHO INVESTMENT S.A.	Polska	30-11-2021	4,6900% (Zmienny kupon)	10 000,00	200	2 000	2 008	1,94%
ROBYG S.A., SERIA PA (PLROBYG00255)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	ROBYG S.A.	Polska	29-03-2023	4,4900% (Zmienny kupon)	1 000,00	2 000	2 000	2 023	1,96%
SANTANDER BANK POLSKA SA, SERIA F (PLBZ00000275)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	SANTANDER BANK POLSKA SA	Polska	05-04-2028	3,3900% (Zmienny kupon)	500 000,00	4	2 000	2 028	1,96%
MBANK S.A. (XS1876097715)	Nienotowane na aktywnym ryнку	BLOOMBERG GENERIC	MBANK S.A.	Polska	05-09-2022	1,0580% (Stały kupon)	4 300,00	1 200	5 145	5 131	4,97%
SKARB PAŃSTWA RUMUNII 03/11/2029 (XS1892141620)	Nienotowane na aktywnym ryнку	BLOOMBERG GENERIC	SKARB PAŃSTWA RUMUNII	Rumunia	11-03-2029	2,8750% (Zmienny kupon)	4 300,00	700	2 982	2 945	2,85%
SKARB PAŃSTWA RUMUNII 03/11/2039 (XS1892127470)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	SKARB PAŃSTWA RUMUNII	Rumunia	11-03-2039	4,1250% (Zmienny kupon)	4 300,00	300	1 277	1 258	1,22%
KRUK S.A., SERIA AE3 (-)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	KRUK S.A.	Polska	12-10-2023	5,2200% (Zmienny kupon)	1 000,00	1 600	1 600	1 618	1,57%
ALIOR BANK S.A., SERIA F (PLALIOR00094)	Nienotowane na aktywnym ryнку	NIE DOTYCZY	ALIOR BANK S.A.	Polska	26-09-2024	4,9300% (Zmienny kupon)	1 000,00	280	289	292	0,28%
Aktywny rynek regulowany								31 950	33 735	35 218	34,11%
DS0726 (PL0000108866)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-07-2026	2,5000% (Stały kupon)	1 000,00	100	95	100	0,10%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj ryнку	Nazwa ryнку	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
PS0421 (PL0000108916)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-04-2021	2,0000% (Stały kupon)	1 000,00	3 500	3 525	3 583	3,47%
DS0727 (PL0000109427)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-07-2027	2,5000% (Stały kupon)	1 000,00	100	95	100	0,10%
PS0422 (PL0000109492)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-04-2022	2,2500% (Stały kupon)	1 000,00	50	49	52	0,05%
PS0123 (PL0000110151)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-01-2023	2,5000% (Stały kupon)	1 000,00	10 000	10 054	10 432	10,10%
WS0922 (PL0000102646)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	23-09-2022	5,7500% (Stały kupon)	1 000,00	1 200	1 355	1 383	1,34%
IZ0823 (PL0000105359)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-08-2023	2,7500% (Stały kupon)	1 000,00	5 300	6 694	7 145	6,92%
DS0725 (PL0000108197)	Aktywny rynek regulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	Polska	25-07-2025	3,2500% (Stały kupon)	1 000,00	11 700	11 868	12 423	12,03%
Bony skarbowe								-	-	-	-
Bony pieniężne								-	-	-	-
Inne								-	-	-	-
Suma:								45 683	66 352	68 150	65,99%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA INSTRUMENTY POCHODNE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent (wystawca)	Kraj siedziby emitenta (wystawcy)	Instrument bazowy	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Wystandaryzowane instrumenty pochodne						20	-	-	-
Aktywny rynek regulowany						20	-	-	-
Futures na indeks giełdowy EURO-BUND 10YR 6%, FGBLH19, 2019.03.11 (-) (Krótka)	Aktywny rynek regulowany	EUREX	EUREX	Niemcy	indeks giełdowy EURO-BUND 10YR 6%	7	-	-	-
Futures na indeks giełdowy WIG20, FW20H1920, 2019.03.15 (PLOGF0015487) (Długa)	Aktywny rynek regulowany	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	Polska	indeks giełdowy WIG20	13	-	-	-
Aktywny rynek nieregulowany						-	-	-	-
Nienotowane na aktywnym rynku						-	-	-	-
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne						3 470 000	-	65	0,06%
Aktywny rynek regulowany						-	-	-	-
Aktywny rynek nieregulowany						-	-	-	-
Nienotowane na aktywnym rynku						3 470 000	-	65	0,06%
Forward EUR/PLN, 2019.01.10 (-) (Krótka)	Nienotowane na aktywnym rynku	NIE DOTYCZY	MBANK S.A.	Polska	2,365,000.00 EUR po kursie walutowym 4.3111000000 PLN	2 365 000	-	22	0,02%
Forward EUR/PLN, 2019.01.10 (-) (Długa)	Nienotowane na aktywnym rynku	NIE DOTYCZY	MBANK S.A.	Polska	100,000.00 EUR po kursie walutowym 4.2946000000 PLN	100 000	-	1	-
Forward USD/PLN, 2019.01.10 (-) (Krótka)	Nienotowane na aktywnym rynku	NIE DOTYCZY	MBANK S.A.	Polska	935,000.00 USD po kursie walutowym 3.8049200000 PLN	935 000	-	43	0,04%
Forward USD/PLN, 2019.01.10 (-) (Długa)	Nienotowane na aktywnym rynku	NIE DOTYCZY	MBANK S.A.	Polska	70,000.00 USD po kursie walutowym 3.7704200000 PLN	70 000	-	-1	-
Suma:						3 470 020	-	65	0,06%

TABELE DODATKOWE

TABELA DODATKOWA GRUPY KAPITAŁOWE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 98 USTAWY	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
GRUPA KAPITAŁOWA CYFROWY POLSAT S.A.	962	0,93%
GRUPA KAPITAŁOWA POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ S.A.	9 384	9,08%
Suma:	10 346	10,01%

TABELA DODATKOWA SKŁADNIKI LOKAT NABYTE OD PODMIOTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 107 USTAWY	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
WS0922 (PL0000102646)	1 384	1,34%
PS0123 (PL0000110151)	10 432	10,10%
MBANK S.A. (XS1876097715)	5 131	4,97%
KRUK S.A., SERIA AE3 (-)	1 618	1,57%
Forward USD/PLN, 2019.01.10 (-)	43	0,04%
Forward EUR/PLN, 2019.01.10 (-)	22	0,02%
Forward EUR/PLN, 2019.01.10 (-)	1	0,00%
Forward USD/PLN, 2019.01.10 (-)	-1	0,00%
Suma:	18 630	18,04%

Tabele dodatkowe, które nie mają zastosowania nie są prezentowane.

I. BILANS

BILANS	2018-12-31	2017-12-31
I. Aktywa	103 276	103 063
1) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 567	1 186
2) Należności	3 309	4 233
3) Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	-	-
4) Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	64 452	87 300
- dłużne papiery wartościowe	35 268	58 554
5) Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	32 948	10 344
- dłużne papiery wartościowe	32 882	10 282
6) Nieruchomości	-	-
7) Pozostałe aktywa	-	-
II. Zobowiązania	20 372	22 960
III. Aktywa netto (I - II)	82 904	80 103
IV. Kapitał funduszu/subfunduszu	79 955	78 488
1) Kapitał wpłacony	97 870	88 722
2) Kapitał wypłacony (wielkość ujemna)	-17 915	-10 234
V. Dochody zatrzymane	2 633	954
1) Zakumulowane, nierozdysponowane przychody z lokat netto	3 104	804
2) Zakumulowany, nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	-471	150
VI. Wzrost (spadek) wartości lokat w odniesieniu do ceny nabycia	316	661
VII. Kapitał funduszu/subfunduszu i zakumulowany wynik z operacji (IV+V+/-VI)	82 904	80 103
Liczba zarejestrowanych jednostek uczestnictwa	579 942,8260	569 494,084
Jednostka typu A	4 907,3890	3 447,855
Jednostka typu B	2 031,9960	2 321,414
Jednostka typu C	573 003,4410	563 724,815
Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa	142,95	140,66
Jednostka typu A	138,21	138,31
Jednostka typu B	135,60	136,37
Jednostka typu C	143,02	140,69

Wszystkie dane prezentowane są w tysiącach złotych za wyjątkiem liczby jednostek uczestnictwa i wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

Niniejszy bilans należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego

II. RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI

RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI	od 2018-01-01 do 2018-12-31	od 2017-01-01 do 2017-12-31
I. Przychody z lokat	2 989	989
Dywidendy i inne udziały w zyskach	680	113
Przychody odsetkowe	2 309	875
Przychody związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Dodatnie saldo różnic kursowych	-	1
Pozostałe	-	-
II. Koszty funduszu/subfunduszu	994	393
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	249	129
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	-	-
Oplaty dla depozytariusza	53	40
Oplaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów	59	28
Oplaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	-	-
Usługi w zakresie rachunkowości	248	139
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu/subfunduszu	-	-
Usługi prawne	-	-
Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	-	-
Koszty odsetkowe	299	52
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Ujemne saldo różnic kursowych	72	-
Pozostałe	14	5
III. Koszty pokrywane przez towarzystwo	305	193
IV. Koszty funduszu/subfunduszu netto (II-III)	689	200
V. Przychody z lokat netto (I-IV)	2 300	789
VI. Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	-966	741
1. Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat, w tym:	-621	217
- z tytułu różnic kursowych	-20	-32
2. Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat, w tym:	-345	524
- z tytułu różnic kursowych	209	-96
VII. Wynik z operacji (V+-VI) (*)	1 334	1 530
Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa		
Jednostka typu A	0,81	51,69
Jednostka typu B	-1,35	31,69
Jednostka typu C	2,33	2,27

*) Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa został wyliczony na podstawie danych bazowych wyrażonych w PLN.

Wszystkie dane prezentowane są w tysiącach złotych za wyjątkiem wyniku z operacji przypadającego na jednostkę uczestnictwa.

Niniejszy rachunek wyniku z operacji należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

III. ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31		
I. Zmiana wartości aktywów netto					
1. Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego		80 103		1 410	
2. Wynik z operacji za okres sprawozdawczy		1 334		1 530	
a) przychody z lokat netto		2 300		789	
b) zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat		-621		217	
c) wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat		-345		524	
3. Zmiana w aktywach netto z tytułu wyniku z operacji		1 334		1 530	
4. Dystrybucja dochodów (przychodów) funduszu/subfunduszu (razem):		-		-	
a) z przychodów z lokat netto		-		-	
b) ze zrealizowanego zysku ze zbycia lokat		-		-	
c) z przychodów ze zbycia lokat		-		-	
5. Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym (razem)		1 467		77 163	
a) zmiana kapitału wpłaconego (powiększenie kapitału)		9 148		86 134	
b) zmiana kapitału wypłaconego (zmniejszenie kapitału)		-7 681		-8 971	
6. Łączna zmiana aktywów netto w okresie sprawozdawczym (3-4+-5)		2 801		78 693	
7. Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego		82 904		80 103	
8. Średnia wartość aktywów netto w okresie sprawozdawczym		80 947		35 027	
II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa					
1. Zmiana liczby jednostek w okresie sprawozdawczym					
Jednostka typu A					
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		6 403,2206		4 761,611	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		4 943,6867		9 888,716	
Saldo zmian		1 459,5339		-5 127,105	
Jednostka typu B					
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		797,2921		4 787,972	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		1 086,7099		4 995,251	
Saldo zmian		-289,4178		-207,279	
Jednostka typu C					
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		57 967,2497		612 620,973	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		48 688,6239		49 984,624	
Saldo zmian		9 278,6258		562 636,349	
2. Zmiana liczby jednostek od początku działalności funduszu/subfunduszu					
Jednostka typu A					
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		28 510,3380		22 107,117	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		23 602,9490		18 659,262	
Saldo zmian		4 907,3890		3 447,855	
Jednostka typu B					
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		12 170,3210		11 373,029	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		10 138,3250		9 051,615	
Saldo zmian		2 031,9960		2 321,414	
Jednostka typu C					
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		671 677,0440		613 709,794	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		98 673,6030		49 984,979	
Saldo zmian		573 003,4410		563 724,815	
3. Przewidywana liczba jednostek uczestnictwa		-		-	
III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa					
1. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego					
Jednostka typu A		138,31		115,82	
Jednostka typu B		136,37		114,76	
Jednostka typu C		140,69		116,04	
2. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego					
Jednostka typu A		138,21		138,31	
Jednostka typu B		135,60		136,37	
Jednostka typu C		143,02		140,69	
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym					
Jednostka typu A		-0,07%		19,42%	
Jednostka typu B		-0,56%		18,83%	
Jednostka typu C		1,66%		21,24%	
		Wartość	Data wyceny	Wartość	Data wyceny
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym i data wyceny					
Jednostka typu A		133,42	2018-06-28	115,41	2017-01-02
Jednostka typu B		131,24	2018-06-28	114,35	2017-01-02
Jednostka typu C		136,88	2018-06-28	115,63	2017-01-02

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31	
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym i data wyceny				
Jednostka typu A	141,45	2018-01-23	138,90	2017-09-11
Jednostka typu B	139,42	2018-01-23	137,15	2017-09-11
Jednostka typu C	144,17	2018-12-19	140,83	2017-12-28
6. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa wg ostatniej wyceny w okresie sprawozdawczym				
Jednostka typu A	138,21	2018-12-31	138,31	2017-12-31
Jednostka typu B	135,60	2018-12-31	136,37	2017-12-31
Jednostka typu C	143,02	2018-12-31	140,69	2017-12-31
IV. Procentowy udział kosztów funduszu/subfunduszu w średniej wartości aktywów netto, w tym:		1,23%		-
Wynagrodzenie dla Towarzystwa		0,31%		-
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję		-		-
Opłaty dla depozytariusza		0,07%		-
Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów		0,07%		-
Usługi w zakresie rachunkowości		0,31%		-
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu/subfunduszu		-		-

Wszystkie dane prezentowane są w tysiącach złotych za wyjątkiem liczby jednostek uczestnictwa i wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

Niniejsze zestawienie zmian należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE:

IPOPEMA SPECJALISTYCZNY FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY SUBFUNDUSZ IPOPEMA EMERYTURA PLUS

Nota nr 1 – Polityka rachunkowości

I. Opis przyjętych zasad rachunkowości:

1. Operacje dotyczące Subfunduszu ujmują się w księgach rachunkowych w okresie, którego dotyczą.
2. Wartość aktywów netto Subfunduszu jest równa wartości wszystkich aktywów Subfunduszu w dniu wyceny pomniejszonej o zobowiązania Subfunduszu.
3. Dniem wprowadzenia do ksiąg zmiany kapitału wpłaconego bądź kapitału wypłaconego jest dzień zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa.
4. Na potrzeby określenia wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w określonym dniu wyceny nie uwzględnia się zmian w kapitale wpłaconym oraz zmian kapitału wypłaconego, związanych z wpłatami lub wypłatami ujmowanymi zgodnie z pkt. 3.
5. Nabyte składniki lokat ujmują się w księgach rachunkowych według ceny nabycia. Składniki lokat nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero.
6. Składniki lokat Subfunduszu otrzymane w zamian za inne składniki lokat mają przypisaną cenę nabycia wynikającą z ceny nabycia tych składników lokat w zamian, za które zostały otrzymane, skorygowaną o ewentualne dopłaty lub otrzymane przychody pieniężne.
7. W przypadku dłużnych papierów wartościowych z naliczanymi odsetkami wartość ustaloną w stosunku do ich wartości nominalnej i wartość naliczonych odsetek ujmują się w jednostkowym sprawozdaniu finansowym łącznie i prezentuje łącznie jako składnik lokat Subfunduszu.
8. Zysk lub stratę ze zbycia lokat wylicza się metodą „najdroższe sprzedaje się jako pierwsze”, polegającą na przypisaniu sprzedanym składnikom najwyższej ceny nabycia danego składnika lokat, a w przypadku składników wycenianych w wysokości skorygowanej ceny nabycia - najwyższej bieżącej wartości księgowej (nie dotyczy papierów wartościowych nabytych z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu). W przypadku wygaśnięcia zobowiązań z tytułu wystawionych opcji, uznaje się, iż wygaśnięciu podlegają kolejno te zobowiązania, z tytułu, których zaciągnięcia otrzymano najniższą premię netto. Zysk lub stratę ze zbycia walut obcych wylicza się metodą „najdroższe sprzedaje się jako pierwsze”.
9. W przypadku, gdy jednego dnia dokonane zostają transakcje zbycia i nabycia danego papieru wartościowego, ujmują się w pierwszej kolejności nabycie posiadanego składnika.
10. Przysługujące, zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszy prawo poboru akcji notowanych na rynku aktywnym ujmują się w księgach rachunkowych w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji wykorzystany jest po raz pierwszy kurs nieuwzględniający wartości tego prawa. Niewykonane prawo poboru akcji uznaje się za zbyte, według wartości równej zero, w dniu następnym po dniu wygaśnięcia tego prawa.
11. Należną dywidendę z akcji notowanych na rynku aktywnym ujmują się w księgach rachunkowych w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji wykorzystany jest po raz pierwszy kurs rynkowy nieuwzględniający wartości prawa do dywidendy.
12. Przysługujące prawo do dywidendy od akcji nienotowanych na rynku aktywnym oraz przysługujące prawo poboru akcji nienotowanych na rynku aktywnym ujmują się w księgach w dniu następnym po dniu ustalenia tych praw.
13. Zmianę wartości nominalnej nabytych akcji, niepowodującą zmiany wysokości kapitału akcyjnego emitenta, ujmują się w ewidencji analitycznej, w której dokonuje się zmiany liczby posiadanych akcji oraz jednostkowej ceny nabycia.
14. Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny lokat wpływa na wzrost (spadek) wyniku z operacji.
15. Nabycie lub zbycie składników lokat przez Subfundusz ujmują się w księgach rachunkowych w dacie zawarcia umowy. W przypadku otrzymania przez Księgowość Funduszu lub Depozytariusza w dniu

zawarcia transakcji do godziny 23:00 potwierdzenia zawarcia transakcji, transakcja ujmowana jest w dacie zawarcia transakcji. W przypadku otrzymania przez Księgowość Funduszu i Depozytariusza potwierdzenia zawarcia transakcji w dniu następnym po dniu zawarcia transakcji po transakcja ujmowana jest w księgach w najbliższym Dniu Wyceny po dniu zawarcia transakcji.

16. Operacje dotyczące Subfunduszu ujmuje się w walucie, w której są wyrażone, a także w walucie polskiej po przeliczeniu według średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień ujęcia tych operacji w księgach rachunkowych Subfunduszu. Jeżeli operacje dotyczące Subfunduszu są wyrażone w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie ustala kursu – ich wartość należy określić w relacji do wskazanej przez Subfundusz waluty, dla której ustalany jest średni kurs przez Narodowy Bank Polski.
17. Przychody z lokat obejmują w szczególności: dodatnie saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych, przychody odsetkowe.
18. Koszty Subfunduszu obejmują w szczególności: ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych, koszty odsetkowe (w tym efekt amortyzacji premii, składający się na wycenę aktywów nienotowanych na aktywnym rynku metodą skorygowanej ceny nabycia z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej) oraz koszty działalności Funduszu i Subfunduszu opisane w art. 151 oraz art. 152 Statutu Funduszu.
19. Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej nalicza się zgodnie z zasadami ustalonymi dla tych papierów wartościowych przez emitenta. Przychody odsetkowe od lokat bankowych nalicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
20. W przypadku sprzedaży dłużnych papierów wartościowych należności z tytułu przychodów odsetkowych do dnia rozliczenia transakcji sprzedaży ujmuje się w następujący sposób:
  - Wartość sprzedanych odsetek na dzień rozliczenia sprzedaży ujmowana jest w należnościach ze sprzedaży oraz pomniejsza saldo konta należności z tytułu odsetek.
  - W okresie pomiędzy datą transakcji sprzedaży a datą rozliczenia przychody odsetkowe naliczane są według wartości odsetek z tabel odsetkowych emitenta na dany Dzień Wyceny i księgowane na konto należności z tytułu odsetek oraz przychody z tytułu odsetek.
21. Dla papierów wartościowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia różnica pomiędzy skorygowaną ceną nabycia na dzień zawarcia transakcji sprzedaży (bez odsetek), a wartością sprzedaży (bez odsetek) ujmowana jest na koncie należności ze sprzedaży oraz powyższa wartość pomniejsza/powiększa konto amortyzacja dyskonta/premii.
22. W przypadku kosztów Subfunduszu tworzy się rezerwę na przewidywane wydatki. Płatności z tytułu kosztów zmniejszają uprzednio utworzoną rezerwę. Preliminarz kosztów zawiera pozycje w wysokości uzasadnionej, ustalone na podstawie stawek okresowych odpowiednio do częstotliwości ustalania wartości aktywów netto w dniach wyceny.
23. Koszty odsetkowe z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Subfundusz rozlicza się w czasie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
24. Wynik finansowy z operacji ustala się poprzez obliczenie sumy przychodów z lokat netto obejmującej przychody z lokat pomniejszone o koszty funduszu netto oraz zrealizowany i niezrealizowany zysk (stratę).

II. Stosowane najważniejsze zasady wyceny

1. Aktywa Subfunduszu wycenia się a zobowiązania Subfunduszu ustala się w dniu wyceny określonym w Statucie.
2. Jako moment wyceny Subfundusz przyjął godzinę 23:00 czasu polskiego, o której pobierane są ostatnie dostępne kursy, pozwalające na oszacowanie wartości godziwej posiadanych przez Subfundusz lokat w danym dniu wyceny.
3. Aktywa Subfunduszu wycenia się a zobowiązania Subfunduszu ustala się według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej, z zastrzeżeniem następujących zasad:
  - a) wartością godziwą składników lokat notowanych na rynku aktywnym jest ostatni dostępny na godzinę 23:00 kurs z aktywnego rynku;
  - b) wartość dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na rynku aktywnym wyznacza się w skorygowanej cenie nabycia oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej;

- c) wartość godziwa pozostałych składników lokat nienotowanych na aktywnym rynku może zostać oszacowana przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi, o ile jest możliwe rzetelne oszacowanie przez jednostkę przepływów pieniężnych związanych z tym składnikiem lub poprzez zastosowanie właściwego modelu wyceny składnika lokat o ile wprowadzone do tego modelu dane wejściowe pochodzą z aktywnego rynku lub poprzez oszacowanie wartości składnika lokat za pomocą powszechnie uznanych metod estymacji lub poprzez oszacowanie na podstawie publicznie ogłoszonej na aktywnym rynku ceny nieróżniącego się istotnie papieru wartościowego w szczególności o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym.
- d) wartość Instrumentów Pochodnych wyznacza się w oparciu o modele wyceny powszechnie stosowane dla danego typu lokaty, przy czym parametry wejściowe będą pobierane z Aktywnego Rynku; przy czym będą to modele:
- w przypadku kontraktów: model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
  - w przypadku opcji: model Blacka-Scholesa;
  - w przypadku transakcji wymiany walut, stóp procentowych: model zdyskontowanych przepływów pieniężnych.
- e) wartość depozytów wycenia się w wysokości wynikającej z sumy wartości nominalnej oraz naliczonych odsetek, przy czym kwotę naliczonych odsetek ustala się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
- f) wartość warrantów subskrypcyjnych, praw do akcji i praw poboru wyznacza się w oparciu o modele wyceny tych lokat przy zastosowaniu parametrów pobranych z Aktywnego Rynku, przy czym w przypadku gdy akcje emitenta nie są notowane na Aktywnym Rynku, cena akcji zastosowana do modelu zostanie wyznaczona zgodnie z postanowieniem ppkt 12.3.1.3. Prospektu Informacyjnego funduszu IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty.
4. W przypadku papierów wartościowych notowanych na więcej niż jednym rynku aktywnym, wartością godziwą jest kurs ustalony na rynku głównym. Subfundusz dokonuje wyboru rynków głównych na koniec każdego miesiąca kalendarzowego.
5. Aktywa oraz zobowiązania długoterminowe w walutach obcych wycenia się w walucie, w której są notowane na aktywnym rynku. W przypadku aktywów lub zobowiązań długoterminowych w walutach obcych nienotowanych na rynku aktywnym – w walucie, w której papier wartościowy jest denominowany. Aktywa oraz zobowiązania długoterminowe w walutach obcych wykazuje się w walucie polskiej po przeliczeniu według ostatniego dostępnego na moment wyceny średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
6. Papiery wartościowe nabyte przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy kupna, metodą skorygowanej ceny nabycia oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązania z tytułu zbycia papierów wartościowych przy zobowiązaniu się Subfunduszu do odkupu wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy sprzedaży, metodą korekty różnicy pomiędzy ceną odkupu a ceną sprzedaży, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
7. Środki pieniężne oraz niedenominowane w złotych należności i zobowiązania wykazuje się w walucie, w której są wyrażone, w przeliczeniu na walutę polską.
8. Wyceny Wartości Aktywów Netto dokonuje równoległe z Subfunduszem Depozytariusz. Modele i metody wyceny podlegają uzgodnieniu z Depozytariuszem.
9. Prawo do akcji ujmowane jest w wycenie w momencie zapisu na wyciągu papierów wartościowych po cenie emisyjnej lub wartości godziwej wyliczonej z uwzględnieniem czynników rynkowych

III. Dzień wyceny

Dzień wyceny – dzień wyceny aktywów Subfunduszu i ustalenia wartości aktywów netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa przypadający w każdym dniu, w którym odbywa się sesja na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

IV. Stosowane w okresie sprawozdawczym zasady rachunkowości

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Subfunduszu zostało sporządzone zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. z 2018, poz. 395) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 249 z 2007 r., poz. 1859).

V. Opis wprowadzonych zmian w stosowanych zasadach rachunkowości:

Nie było zmian w okresie sprawozdawczym.

VI. Wartości szacunkowe

Sporządzanie sprawozdania finansowego dokonywane jest w oparciu o nadrzędną zasadę wyceny składników lokat zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych, tj. według wartości godziwej, co wymaga dokonywania ocen, estymacji i przyjęcia założeń, których wybór może wpływać na stosowane zasady rachunkowości oraz na formę prezentowanych wartości aktywów i pasywów oraz kwoty przychodów i kosztów. Szacunki dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne, dane możliwe do zaobserwowania na rynku kapitałowym oraz szereg innych czynników uważanych za właściwe w danych okolicznościach. Stanowią one podstawę do oszacowania wartości danej kategorii aktywów i zobowiązań.

Szacunki i założenia stanowiące ich podstawę podlegają przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu, lub w okresie, w którym dokonano zmiany, i w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Istotne szacunki zastosowane przy sporządzeniu sprawozdania finansowego Subfunduszu / Funduszu dotyczą kryterium wyboru rynku w przypadku braku lub znacząco niskiego wolumenu obrotów na aktywnym rynku a także oceny czy w przypadku wystąpienia papierów wartościowych o charakterze dłużnym wycenianych metodą zamortyzowanego kosztu zaistniały przesłanki świadczące o utracie wartości składników lokat.

Nota nr 2 Należności funduszu

NOTA-2 NALEŻNOŚCI FUNDUSZU/SUBFUNDUSZU	2018-12-31	2017-12-31
Należności	3 309	4 233
Z tytułu zbytych lokat	3 185	4 131
Z tytułu instrumentów pochodnych	-	-
Z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa albo wydanych certyfikatów inwestycyjnych	-	-
Z tytułu dywidend	-	-
Z tytułu odsetek	-	-
Z tytułu posiadanych nieruchomości, w tym czynszów	-	-
Z tytułu udzielonych pożyczek w podziale na podmioty udzielające pożyczek	-	-
Pozostałe	124	102
Z tytułu pokrycia kosztów przez Towarzystwo	124	102

Nota nr 3 Zobowiązania funduszu

NOTA-3 ZOBOWIĄZANIA FUNDUSZU/SUBFUNDUSZU	2018-12-31	2017-12-31
Zobowiązania	20 372	22 960
Z tytułu nabytych aktywów	324	-
Z tytułu transakcji przy zobowiązaniu się funduszu/subfunduszu do odkupu	19 982	22 842
Z tytułu instrumentów pochodnych	1	-
Z tytułu wpłat na jednostki uczestnictwa albo certyfikaty inwestycyjne	2	3
Z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa albo wykupionych certyfikatów inwestycyjnych	-	60
Z tytułu wypłaty dochodów funduszu/subfunduszu	-	-
Z tytułu wypłaty przychodów funduszu/subfunduszu	-	-
Z tytułu wyemitowanych obligacji	-	-
Z tytułu krótkoterminowych pożyczek i kredytów	-	-
Z tytułu długoterminowych pożyczek i kredytów	-	-
Z tytułu gwarancji lub poręczeń	-	-
Z tytułu rezerw	63	54
Pozostałe składniki zobowiązań	-	1

Nota nr 4 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

NOTA-4 I. STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA RACHUNKACH BANKOWYCH	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Banki / waluty	-	2 567	-	1 186
IPOPEMA SECURITIES S.A.	-	1 732	-	186
EUR	195	837	45	186
PLN	505	505	-	-
USD	104	390	-	-
MBANK S.A.	-	835	-	1 000
EUR	4	17	1	4
PLN	799	799	993	993
USD	5	19	1	3

NOTA-4 II. ŚREDNI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM POZIOM ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH UTRZYMYWANYCH W CELU ZASPOKOJENIA BIEŻĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
II. Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych (*)	-	2 272	-	1 572
EUR	233	1 001	25	104
PLN	843	843	1 467	1 467
USD	115	428	-	-

*) Wyznaczona wartość jest średnią arytmetyczną stanu środków pieniężnych na koniec bieżącego oraz poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Ekwiwalenty środków pieniężnych

Nie dotyczy

Nota nr 5 Ryzyka

NOTA-5 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ - RYZYKO WARTOŚCI GODZIWEJ (*)	2018-12-31	2017-12-31
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Środki pieniężne i ekwiwalenty	2 567	1 186
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	35 218	47 109
Dłużne papiery wartościowe	35 218	47 109
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	7 749	-
Dłużne papiery wartościowe	7 749	-
Suma:	45 534	48 295

(*) Za aktywa obciążone ryzykiem zmiany wartości godziwej wynikającym ze zmiany stopy procentowej uznano środki pieniężne, depozyty, stało- i zerokuponowe obligacje Skarbu Państwa, komunalne i przedsiębiorstw, bony skarbowe, listy zastawne, certyfikaty depozytowe oraz weksle.

NOTA-5 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ - RYZYKO PRZEPŁYWU ŚRODKÓW	2018-12-31	2017-12-31
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku (**)	50	11 445
Dłużne papiery wartościowe	50	11 445
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku (**)	25 133	10 282
Dłużne papiery wartościowe	25 133	10 282
Zobowiązania (***)	-	-
Suma:	25 183	21 727

(**) Za aktywa obciążone ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikających ze stopy procentowej uznano zmiennokuponowe obligacje, listy zastawne, certyfikaty depozytowe oraz instrumenty pochodne na stopę procentową o dodatniej wycenie na dzień bilansowy.

(***) Za zobowiązania obciążone ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej uznano instrumenty pochodne na stopę procentową o ujemnej wycenie na dzień bilansowy.

NOTA-5 RYZYKO KREDYTOWE - RYZYKO NIEDOTRZYMANIA ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ DRUGĄ STRONĘ TRANSAKCJI	2018-12-31	2017-12-31
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Kwoty odzwierciedlające maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym w przypadku gdyby strony transakcji nie wypełniały swoich obowiązków, przy czym nie uwzględnia się wartości godziwych dodatkowych zabezpieczeń (****)	74 092	74 317
Środki na rachunkach bankowych	2 567	1 186
Należności	3 309	4 233
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	35 268	58 554
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	32 948	10 344
Przypadki znaczącej koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych kategoriach lokat w podziale na kategorie bilansowe (*****)	35 268	49 120
SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	35 268	49 120
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	35 268	49 120

(****) Ryzyko kredytowe obejmuje ryzyko niewypelnienia przez kontrahenta zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych (obligacji stało-, zmiennie- i zerokuponowych, bonów skarbowych, listów zastawnych, certyfikatów depozytowych i weksli), depozytów będących składnikami portfela lokat, przechowywanych na rachunkach bankowych środków pieniężnych oraz niewywiązania się kontrahenta z zawartych transakcji, w szczególności na niestandardizowane instrumenty pochodne oraz transakcji typu buy-sell-back.

(***** Za znaczącą koncentrację ryzyka kredytowego uznano poziom 10% udziału procentowego danego emitenta w aktywach ogółem.

NOTA-5 RYZYKO WALUTOWE	2018-12-31	2017-12-31
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań funduszu/subfunduszu ryzykiem walutowym, ze wskazaniem przypadków znaczącej koncentracji ryzyka walutowego w poszczególnych kategoriach lokat	13 808	-
Środki na rachunkach bankowych	1 263	-
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	526	-
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	12 018	-
Zobowiązania	1	-

Nota nr 6 Instrumenty pochodne

NOTA-6 INSTRUMENTY POCHODNE	2018-12-31								
	Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji	Wartość przyszłych strumieni pieniężnych	Terminy przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności	Termin zapadalności (wygaśnięcia) instrumentu pochodnego	Termin wykonania instrumentu pochodnego
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne									
Forward									
Forward EUR/PLN, 2019.01.10 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	22		2019-01-10	2,365,000.00 EUR po kursie walutowym 4.3111000000 PLN	2019-01-10	2019-01-10
Forward EUR/PLN, 2019.01.10 (-)	Długa	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	1		2019-01-10	100,000.00 EUR po kursie walutowym 4.2946000000 PLN	2019-01-10	2019-01-10
Forward USD/PLN, 2019.01.10 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	43		2019-01-10	935,000.00 USD po kursie walutowym 3.8049200000 PLN	2019-01-10	2019-01-10
Forward USD/PLN, 2019.01.10 (-)	Długa	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	-1		2019-01-10	70,000.00 USD po kursie walutowym 3.7704200000 PLN	2019-01-10	2019-01-10
Wystandaryzowane instrumenty pochodne									
Futures									
Futures na indeks giełdowy EURO-BUND 10YR 6%, FGBLH19, 2019.03.11 (-)	Krótką	Futures	Sprawne zarządzanie portfelem inwestycyjnym	-		Każdego dnia roboczego	-	2019-03-11	2019-03-11
Futures na indeks giełdowy WIG20, FW20H1920, 2019.03.15 (PLOGF0015487)	Długa	Futures	Sprawne zarządzanie portfelem inwestycyjnym	-		Każdego dnia roboczego	-	2019-03-15	2019-03-15

NOTA-6 INSTRUMENTY POCHODNE	2017-12-31								
	Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji	Wartość przyszłych strumieni pieniężnych	Terminy przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności	Termin zapadalności (wygaśnięcia) instrumentu pochodnego	Termin wykonania instrumentu pochodnego
Niewystandaryzowa ne instrumenty pochodne									
Forward									
Kontrakt Forward Waluta PLN FWD EUR/PLN 2018-01-09 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	2		2018-01-09	-55 000,00	2018-01-09	2018-01-09
Kontrakt Forward Waluta PLN FWD USD/PLN 2018-01-09 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	60		2018-01-09	-1 095 000,00	2018-01-09	2018-01-09

Nota nr 7 Transakcje przy zobowiązaniu się funduszu lub drugiej strony do odkupu

NOTA-7 TRANSAKCJE PRZY ZOBOWIĄZANIU SIĘ FUNDUSZU LUB DRUGIEJ STRONY DO ODKUPU	2018-12-31	2017-12-31
I. Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu, w tym:	-	-
Transakcje, w wyniku których nie następuje przeniesienie na fundusz praw własności i ryzyk	-	-
Transakcje, w wyniku których następuje przeniesienie na fundusz praw własności i ryzyk	-	-
II. Transakcje przy zobowiązaniu się funduszu/subfunduszu do odkupu, w tym:	19 982	22 842
Transakcje, w wyniku których nie następuje przeniesienie na drugą stronę praw własności i ryzyk	-	-
Transakcje, w wyniku których następuje przeniesienie na drugą stronę praw własności i ryzyk	19 982	22 842
III. Należności z tytułu papierów wartościowych pożyczonych od funduszu/subfunduszu w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych	-	-
IV. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych przez fundusz w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych	-	-

Nota nr 8 Kredyty i pożyczki

Nie dotyczy

Nota nr 9 Waluty i różnice kursowe

NOTA-9 I. WALUTOWA STRUKTURA POZYCJI BILANSU	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Aktywa	-	103 276	-	103 063
1) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	2 567	-	1 186
EUR	199	854	46	190
PLN	1 304	1 304	993	993
USD	109	409	1	3
2) Należności	-	3 309	-	4 233
PLN	3 309	3 309	4 233	4 233
3) Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	-	-	-	-
4) Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	-	64 452	-	87 300
PLN	63 926	63 926	28 746	28 746
USD	140	526	-	-
- dłużne papiery wartościowe	-	35 268	-	58 554
PLN	35 268	35 268	54 760	54 760
USD	-	-	1 090	3 794
5) Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	-	32 948	-	10 344
EUR	2 176	9 357	1	2
PLN	20 930	20 930	-	-
USD	708	2 661	17	60
- dłużne papiery wartościowe	-	32 882	-	10 282
EUR	2 171	9 334	-	-
PLN	20 930	20 930	10 282	10 282
USD	696	2 618	-	-
6) Nieruchomości	-	-	-	-
7) Pozostałe aktywa	-	-	-	-
II. Zobowiązania	-	20 372	-	22 960
PLN	20 372	20 372	22 960	22 960

NOTA-9 II. DODATNIE I UJEMNE RÓŻNICE KURSOWE W PRZEKROJU LOKAT FUNDUSZU/SUBFUNDUSZU	od 2018-01-01 do 2018-12-31				od 2017-01-01 do 2017-12-31			
	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.
Akcje	6	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	227	-20	-18	-	-	-32	-96

NOTA-9 III. ŚREDNI KURS WALUTY SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WYLICZANY PRZEZ NBP, Z DNIA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	2018-12-31		2017-12-31	
	Kurs w stosunku do zł	Waluta	Kurs w stosunku do zł	Waluta
EUR	4,3000	EUR	4,1709	EUR
USD	3,7597	USD	3,4813	USD

Nota nr 10 Dochody i ich dystrybucja

NOTA-10 I. ZREALIZOWANY I NIEZREALIZOWANY ZYSK (STRATA) Z TYTUŁU LOKAT	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31	
	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	-834	-434	152	582
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	213	89	65	-58
Nieruchomości	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Suma:	-621	-345	217	524

Wyplacone dochody funduszu

Nie dotyczy

Wyplacone przychody ze zbycia lokat

Nie dotyczy

Nota nr 11 Koszty funduszu

NOTA-11 I. KOSZTY POKRYWANE PRZEZ TOWARZYSTWO	od 2018-01-01 do 2018-12-31	od 2017-01-01 do 2017-12-31
	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	-	-
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	-	-
Opłaty dla depozytariusza	-	29
Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów	-	24
Opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	-	-
Usługi w zakresie rachunkowości	-	139
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu/subfunduszu	-	-
Usługi prawne	-	-
Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	-	-
Koszty odsetkowe	-	-
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Ujemne saldo różnic kursowych	-	-
Pozostałe	305	1
W tym pozostałe składniki kosztów	-	-
Suma:	305	193

NOTA-11 II. WYNAGRODZENIE DLA TOWARZYSTWA	od 2018-01-01 do 2018-12-31	od 2017-01-01 do 2017-12-31
	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.
z tytułu wynagrodzenia stałego	249	129
z tytułu wynagrodzenia za wyniki zarządzania	-	-
Suma:	249	129

Koszty funduszu aktywów niepublicznych związane bezpośrednio ze zbytymi lokatami

Nie dotyczy

Nota nr 12 Dane porównawcze o jednostkach uczestnictwa

NOTA-12 DANE PORÓWNAWCZE O JEDNOSTKACH UCZESTNICTWA	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31
I. Wartość aktywów netto na koniec roku obrotowego za trzy ostatnie lata obrotowe	82 904	80 103	1 410
II. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec roku obrotowego za trzy ostatnie lata obrotowe	-	-	-
II. Wartość aktywów netto na poszczególne kategorie jednostek uczestnictwa na koniec roku obrotowego za trzy ostatnie lata obrotowe			
Jednostka typu A	138,21	138,31	115,82
Jednostka typu B	135,60	136,37	114,76
Jednostka typu C	143,02	140,69	116,04

INFORMACJA DODATKOWA

IPOPEMA SPECJALISTYCZNY FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY SUBFUNDUSZ IPOPEMA EMERYTURA PLUS

1. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres sprawozdawczy

Nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które należało ująć w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za bieżący okres sprawozdawczy

2. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia, które nie zostały uwzględnione w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Subfunduszu.

3. Różnice pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym i w porównywalnych danych finansowych a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami finansowymi

Nie wystąpiły różnice pomiędzy danymi ujawnionymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym w porównywalnych danych finansowych a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi.

4. Dokonane korekty błędów podstawowych, ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik z operacji i rentowność Subfunduszu

a) Informacja o przypadkach informowania uczestników o korektach wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa:

Nie wystąpiły przypadki informowania uczestników o korektach wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

b) Informacja o przypadkach zawieszenia zbywania lub odkupywania jednostek uczestnictwa lub zawieszenia dokonywania wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa:

Nie wystąpiły przypadki zawieszenia zbywania lub odkupywania jednostek uczestnictwa lub zawieszenia dokonywania wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

c) Informacja o przypadkach nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz:

Nie wystąpiły przypadki nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz.

5. Informacja o kontynuacji działalności przez Fundusz

Na dzień podpisania sprawozdania finansowego Funduszu nie występuje niepewność co do możliwości kontynuowania działalności. W związku z tym sprawozdanie finansowe nie zawiera związanych z tą kwestią korekt.

6. Inne informacje niż wskazane w sprawozdaniu finansowym, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej, wyniku z operacji Subfunduszu i ich zmian.

Nie wystąpiły przypadki inne niż wskazane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej, wyniku z operacji Subfunduszu i ich zmian.

ipopema

**IPOPEMA SPECJALISTYCZNY FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY
SUBFUNDUSZ IPOPEMA EMERYTURA PLUS**

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

Bartłomiej Polewczyk
*Dyrektor Departamentu Administracji i Wyceny Aktywów
ProService Finteco Sp. z o.o.*

Podpisy osób reprezentujących Fundusz:

Jarosław Wikaliński
Prezes Zarządu Ipopema TFI S.A.

Katarzyna Westfeld
Członek Zarządu Ipopema TFI S.A.

Podpisy osób odpowiedzialnych za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Paweł Sujecki
*Prezes Zarządu
ProService Finteco Sp. z o.o.*

Emilia Guz
*Członek Zarządu
ProService Finteco Sp. z o.o.*

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2019 roku

POZOSTAŁE INFORMACJE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 222 B USTAWY O FUNDUSZACH INWESTYCYJNYCH I ZARZĄDZANIU ALTERNATYWNYMI FUNDUSZAMI INWESTYCYJNYMI

Eskpozycję AFI i dźwignię finansową Towarzystwo oblicza zgodnie z metodą brutto określoną w art. 7 i metodą zaangażowania określoną w art. 8 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru.

Informacje wymagane na podstawie art. 222b Ustawy, które są ujawnione w sprawozdaniu finansowym alternatywnego funduszu inwestycyjnego, zgodnie z art. 108 ust. 2 lit. b), art. 108 ust. 4, art. 108 ust. 5 oraz art. 109 ust. 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru („Rozporządzenie 231/2013”)

I. Udział procentowy aktywów, które są przedmiotem specjalnych ustaleń w związku z ich niepłynnością

W portfelu inwestycyjnym Funduszu brak jest aktywów, które są przedmiotem specjalnych ustaleń w związku z ich niepłynnością.

II. Informacje o zmianach regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania płynnością

W 2018 r. nie dokonano w Towarzystwie zmian regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania płynnością.

III. Aktualny profil ryzyka

Profil ryzyka funduszu inwestycyjnego określany jest poprzez politykę inwestycyjną funduszu opisaną w jego statucie a także poprzez zestaw limitów ustalonych przez Zespół ds. Ryzyka, odrębnie dla każdego z badanych w funduszu ryzyk. W okresie sprawozdawczym monitorowaniu podlegały ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko kontrahenta.

Ponadto do określania profilu ryzyka specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych wykorzystywany jest, publikowany w KIID, wskaźnik SRRI. Metoda kalkulacji tego wskaźnika opiera się na zmienności historycznych stóp zwrotu. Wskaźnik ten prezentowany jest w skali numerycznej od 1 do 7, w ten sposób, że wartość wskaźnika funduszu o najniższej zmienności wynosi 1 a wartość wskaźnika funduszu o najwyższej zmienności (najbardziej ryzykownego) wynosi 7.

Aktualny profil ryzyka subfunduszu IPOPEMA Emerytura PLUS według wskaźnika SRRI wynosi 4 i nie ulegał zmianie w okresie sprawozdawczym.

IV. Systemy zarządzania ryzykiem stosowane przez Towarzystwo

Procesem zarządzania ryzykiem w funduszach inwestycyjnych zajmuje się wyodrębniona komórka organizacyjna (Zespół ds. Ryzyka), do zadań której należy podejmowanie wszelkich działań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Towarzystwie oraz poszczególnych funduszach inwestycyjnych. Jednostka ta podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Zespół ds. Ryzyka zajmuje się stałym monitorowaniem ryzyk, w tym ustalaniem odpowiednich limitów. Komórka przeprowadza regularne przeglądy procedur i strategii zarządzania ryzykiem oraz opracowuje i wdraża ewentualne zmiany, a także pełni funkcję doradczą na rzecz Zarządu i Rady Nadzorczej w tym zakresie. Pracownicy Zespołu ds. Ryzyka regularnie uczestniczą w komitetach inwestycyjnych, przedstawiając swoje uwagi i sugestie w zakresie zarządzania ryzykiem w Towarzystwie.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem, Zespół ds. Ryzyka, dla każdego funduszu odrębnie, dokonuje pomiarów ryzyka rynkowego, ryzyka kredytowego, ryzyka płynności oraz ryzyka kontrahenta. Ryzyko operacyjne monitorowane jest łącznie dla wszystkich zarządzanych funduszy inwestycyjnych. Pomiar ryzyka odbywa się za pomocą dedykowanego systemu informatycznego, z którego generowane są odpowiednie raporty.

Zespół ds. Ryzyka regularnie wykonuje testy warunków skrajnych, a także sporządza i przedstawia Zarządowi i Radzie Nadzorczej stosowne raporty i sprawozdania ze swojej działalności.

Do obliczania całkowitego ryzyka portfela inwestycyjnego funduszu Towarzystwo stosuje wyznaczenie ekspozycji AFI oraz dźwigni finansowej AFI, które obliczane są zgodnie z Rozporządzeniem 231/2013. Dźwignię finansową AFI wyraża się jako stosunek między ekspozycją AFI a wartością netto jego aktywów.

IV. Zmiany maksymalnego poziomu dźwigni finansowej AFI

W celu ograniczenia ryzyka podejmowanego na funduszach, w okresie sprawozdawczym maksymalny limit dźwigni finansowej Funduszu został zawężony do wysokości 200%.

VI. Łączna wysokość zastosowanej dźwigni finansowej AFI

Łączna wysokość zastosowanej dźwigni finansowej na koniec okresu sprawozdawczego obliczona metodą zaangażowania wynosiła 144,82%, natomiast obliczona metoda brutto wynosiła 146,45%.